

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ЗВАНИЧНИ ЛИСТ ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

Год. XIX.

УТОРАК 25. ДЕЦЕМБРА 1901.

Број 47.

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉНО ЈЕДАН-ПУТ

ПРЕПЛАТУ ВАЉА СЛАТИ УПУТНИЦОМ НА ОПШТИНСКИ СУД
А СВЕ КОРЕСПОНДЕНЦИЈЕ НА УРЕДНИКА

ЦЕНА:

За Србију на годину 6 динара
на пола године 3
За стране земље на годину 9

РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ

ОПШТИНСКО УРЕЂЕЊЕ И АДМИНИСТРАЦИЈА ГРАДА ГЛАЗГОА

(По Сер Демсу Белу председнику општине Глазговске и г.
Демсу Патону председнику Уједињених Музејских Удружења
Уједињене Краљевине — Велике Британије и Ирске)

Година 1896

VI САНИТЕТ

3.

ПРЕВЕНТИВА

Војенање противу болештина. — Сретота противу ширења зараза. — Инспекторске дужности. — Распоред страдалника. — Кућевна нега. — Болничка нега. — Преглед емигрантских лађа. — Инспекција страних бродова. — Пренос болести у роби. — Опасности варошке околине. — Болести у млеку. — Затварање заразних лица у млеку. — Контрола власти над печотним кућама. — Варошка склонашта. — Дезинфекција. — Кађење. — Прање. — Санитетске перчице.

Заразне болести са којима је општинска власт према закону дужна да се бори, јесу ове: *колера, велике богиње, дифтерија, крутозна скрима, црвени ветар, шарлах, тифус, запалење црева, повратна грозница, продужна грозница и породилска или бабиња грозница*. Ну, овом се списку може додати свака заразна болест, која законом још не би била предвиђена, а противу које треба војевати.

Улога санитарског чиновника у борби са заразним болестима састоји се у овоме, и то: 1^о) у изналаску зараженога лица; 2^о) у лечењу таквога болесника, и 3^о) у затварању заразне клице, и уништају преносних средстава. Дабогме, да постигнуће овако *трострукога* циља стаје нашу општину и једнога великог и скупог механизма санитарског.

Претходно доношењу закона о *обавезној достави властима заразних болести* од 1890, санитарски чиновник зависио је, скоро искључиво, од среће потчињених инспектора, чији је посао био да прокљуве: где се и која *заразна болест* у вароши појавила. Оваких инспектора било је у Глазгоу *дванајест*, и они су, уз припомоћ варошких лекара, учитеља основних школа, настојника варошке чистоте, оних женских инспектора, и другог доброг света и успевали да пронађу многу опасну болест у вароши. Али, и то стоји, да се многа опасна зараза у своме незнатном зачетку од њихових очију сакрила — на после починила пустош, равну читавим епидемијама.

Да достави надлежном санитарском чиновнику сваки случај заразне болести, то је, према горњем закону, *дужност* првен-

ствено старешине куће и фамилије; за тим, првог најближег рођака: за тим, свакога другог рођака, помагача око болесника, или укућанина; и најзад, али и највише, дужност *лекара* који буде позван да болнога лечи. Тај је лекар, нарочито, дужан да одмах извести дотичнога санитарског чиновника давши му тачно и име и адресу и опис болести болесникове. По што се доказало, да су *дечије школе* у једно и исто време и најчешћа и најопаснија средишта заразних болести, то је законодавац, изменама полицијског закона од 1890 године, дао велику власт полицији у контролисању дечијих школа. Тако на пример тамо је прописано, да ни један родитељ, или стараоц малолетних, за шест месеца не сме дати у школу дете из куће у којој је зараза владала, и пре него је од дотичнога лекара, или од надлежнога санитарског чиновника, код овога и бесплатно добивено, писмено уверење, да је дете оздравило, па и да је цела кућа била подвргнута процесу довољне дезинфекције и очистињавања. Ко од родитеља, или стараоца, погреша противу ове законске одредбе, биће кажњен глобом од четрдесет шилинга (педесет динара) па ће исту глобу платити и *учитељ*, који ту пропусти да учини своје.

Поред својих специјалних и званичних дужности, општински инспектори заразних болести врше још и *општу* дужност прибављања санитарских података. Тако, они завирују у сваки крај и буџак и кућа и улица, где се клица заразе може да зачне или већ и крије, и имају и права и дужност да о томе *сваког* запитају. По себи се разуме, да су нам они *женски* инспектори и у овом послу и задатку најсретнији. Како му драго, инспекторска служба у години 1895 извршила је 146,865 оваких прегледа, пронашла је 2184 болесних случајева, и испитала 11,485. Од целокупног броја последњих случајева (13,669) 25 долазило је на тифусну грозницу, 796 на запалење црева, 15 на неодређену грозницу, 243 на велике богиње, 73 на породилну грозницу, 1189 на црвен ветар, 3501 на шарлах, 5631 на мрасу, 1440 на велики кашаљ, 656 на круп и дифтерију, и 100 на пролив и кокошије богиње.

Проналазак болесног случаја то је и почетак инспекторове одговорности. Чим дозна за који такав заразне природе он мора прво да похита — у дотичну кућу, и да остави код становника истих један штампан примерак закона о заразним болестима. Ако је ту *шарлах* у питању, он оставља и популарно написани примерак у

коме је та болест описана. Ну, праву дијагнозу болести врши, наравно, општински лекар, који одма за тим долази. Инспекторова је дужност ту само да лекару пружи обавештења, али не толико о медицинској страни случаја, колико о спољним физичким околностима истог, као на пример, о здравственом стању *куће* у којој болесник болује, и колико услова има у њој за потребну негу и лечење. Питање, хоће ли се болесник лечити у кући у којој се разболео, или ће се пренети у болницу, то питање решава општински лекар, а он се опет опредељава према одговору на питање: да ли се болесник и код своје куће може, колико треба, одвојити од осталих укућана, или не? Код простоте и сиротиње то је, дабогме, ретко кад могуће — јер су и њена боравишта мање више стешњена — али ма да се и сиротиња тешко растаје са својим болесницима, то опет ретко кад долази дотле, да мора да се употреби сила власти да спасе остале чланове фамилије и укућане од опасности заразног случаја.

Даље дужности инспектора заразних случајева, тичу се нарочите појаве истих у виду *редње*, дакле у већим размерима, као и рада око *дезинфекције*. Ту је онда потребно предузети и нарочиту инспекцију, и управо заћи од куће до куће. Име „кућа“ или „стан“ има и особена значаја у једној таквој приморској вароши као што је Глазго; јер оно не обухвата само зидане зграде и домове у вароши, него се односи и на *шаторе* у пољу и на *лађе* у луци — једном речју — на сваки кров под који се људи на одмор склањају. За пролазно становништво наше ту су два нарочита инспектора, од којих је један и зналац страних језика, и који се нарочито брине о здрављу оних *десет хиљада* емиграната, који сваке године прођу кроз Глазго, на путу за нову домовину. Његова је дужност да се увери, да ови људи не носе собом и какву заразну болест, па и да ју никако не добију и никуда не понесу. Као најважнији задатак његов је тај: да мотри да се никаква зараза са *стране* у земљу не унесе; а кад, по каквој несрећи, где год у источној Јевропи бесни куга или колера, његова је служба и врло тешка и великом бригом испуњена. Сем тога, док су још гомиле емиграната на окупу по својим одређеним пансионима, над њима се мора да води непрекидан надзор лекарски; и чим се какав сумњиви случај боловања појави, одмах се болесник из гомиле издвоји, а све друге мере предупредне противу ширења његове болести предузму. По који пут, ту је по-

требно задржати од пута целу дотичну фамилију, и незаражене чланове исте привремено примити у *ошигтинске* домове за прихваћај таквих случајева. По себи се разумје, да се иста контрола, иста строгост и обазривост, примењује и на *лађе* које из туђине долазе у наше пристаниште. Ну, овде нам ваља приметити, да је Глазго изложен и великим опасностима од заразе које би му *сувим* дошле из околних округа; а изложен је, за то, што се у тим крајевима не примењују санитарски закони и не врше санитарске уредбе као код нас у вароши. И не само да опасност грози Глазгоу са те стране услед таквих санитарских прилика, него се она још и чешће и још озбиљније јавља услед непотпуног контролисања животних намирница, које се из села у варош доносе. Тако, на пример, многа се количина болесног *млека* прокијумчари у варош, и прода њеним фамилијама, за то, што месне сеоске власти немају снаге, по који пут ни воље, да ту важну намирницу контролишу. А да би се томе злу на пут стало, донете су, на основу закона од 1890, врло строге полицијске наредбе, које обухватају и краве и краварице по околним селима, као год оне у варошком рејону. Нађе ли, дакле, ма који местни лекар, или санитарски службеник, да је та и та заразна болест дошла услед употребе болесног млека, онда се прво добаве адресе свију оних кућа и фамилија, којима је тако млеко продано, па онда и *ко* га је продао, и од *куд* га је добио. Тада се кривац, ако је сељак, доводи да одговара пред *окружни суд*, који лично досуђује врло строге казне, и наређује што треба: да се издвајањем и лечењем болесних лица, као и забраном дотичне радње млекарске, и вршењем довољне *дезинфекције* у истој, ширењу заразе што пре на пут стане. У новцу, свака се кривица први пут казни са *пет* фуната стерлинга глобе, а други пут са *десет* фуната, и тако даље. Наравно, да је у свима таквим случајевима, далеко прече пресећи ширење болести, него ли се забавити око болесника. Према томе, и поред већ поменутог и брзог удаљавања болесника из сваке средине, коју може да зарази, санитарска власт живо настаје: да се добро дезинфикује и очисти све што је заражени болесник на себи имао, или и оно на шта је легао. Ну овде, код велике сиротиње, наступа и једна велика тешкоћа. Постеља на којој је такав болесник лежао, често је и *једини* иметак у кући, а одело које је на себи имао, и у коме се разболео, *једино* које је голотињу његову покривало. Ако би му се то, у циљу дезинфекције, одузело, — шта би му друго остало?... И за то су измишљене и установљене оне општинске санитарске *перионице* и *пријамне куће* и *склоништа*. Према закону, дакле, од 1890 год. општина је дужна да се, али не саме постара за све *болничке* потребе своје сиротиње, кад се код ње *заразе* појаве, него је дужна да има и неку врсту *карантинских* кућа и домова, где се она може склонити и прихватити, док се њено бедно огњиште, и још беднија „покретност“ и одећа *дезинфикује*.

Власт коју има и врши општински лекар, кад је на реду дезинфекција и чишћење заражених домова и станова, јесте и велика и строга. Кад је сам дотични закон (1890 год.) доношен, није се великих обзира имало чак ни према тако великим светињама, као што су: *свој* кров, и *своја*

лична слобода. Законодавцу је тада главно, ако не и искључно, било: да што пре затре клицу заразних болести, па ма где се и ма код кога се она појавила. Према томе, ако надлежни санитарски чиновник, или ма која два варошка лекара, нађу, да је та и та кућа до ивице болести нечиста, они имају права да траже: да полицијска власт одмах нареди ономе закупцу, или сопственику, да ју сву из темеља почисти, окречи, ориба и опере. А ако то не уради, онда да плати као прву глобу *две* фунте стерлинга, а за сваки даљи дан непослушности још по десет шилинга (12¹/₂ дин.); док ће међу тим власт кућу на његов рачун у ред довести, и све трошкове, поред штете и дангубе, *егзекутивним* путем наплатити. Исте уредбе законске важе и о дезинфекцији болесничких кревета, постеља и одела. Да се послужимо речима нашега *малога катехизиса*, у овим стварима *нужда* и *милосрђе* иду заједно, и њихово се дело заједнички и врши. И доиста, где год се санитарска власт сусреће са случајевима, где није могуће извршити санитарски закон, а да се оној сиротињи не зада непреболни удар, онда је *оштина* ту, да, са већ поменути *пријамним кућама* својим, пружи лека и помоћи. У Глазгоу ми имамо две такве куће; једну у средини вароши са двадесет и пет постеља; а другу на јужноме крају, преко Клајда, са тридесет и девет постеља. Дакле, ту се та сиротиња привремено склони, ту добије чисто одело, које носи док се *њено* из општинске санитарске перионице не донесе, ту се сама опере и прокупа у дотичном купатилу, па ту о општинском трошку и храну добије. За то време њена се сиротињска кућа и кречи и риба, и пере и дезинфикује, а њене постеље и одело шаље у санитарско одељење на чишћење, прање и дезинфиковање. Обично, та сиротиња проведе у тим општинским пријамним кућама по четрнаест дана; али може остати тамо и дуже, ако по лекарском мишљењу природи заразне болести то захтева. У осталом, нарочита се пажња обраћа, да који од примљених, ако и здрав кад је дошао, није ипак случајно донео собом какву клицу заразе, те тиме и саму пријамну кућу општинску опасности од заразе изложио. Дакле, ове куће општинске имају двојаку задаћу, а имено: и да приме под кров убогу сиротињу, за време док се њен кућерак и иметак у оделу чисти и дезинфикује, и да послужи као станица за посматрање и сигурност, ако би се дотичне клице заразе на примљенима *ишак* појавиле и развиле.

Просечни број лица који у овим општинским кућама пријамним склоништа преко године нађе, креће се између 300 до 900; а трошак који је општина наша око њих у прошлој години поднела износи свега 565 фуната стерлинга (14,125 динара у злату). — Кад се учини распоред са болесницима, односно са дотичним укућанима, онда се приступа темељном чишћењу и дезинфиковању саме куће и свега у кући. Закон забрањује прање заражених предмета у свакој перионици којом се служе више од једне фамилије, а општинске се уредбе опет постарале за довољне, као и бесплатне, перионице и дезинфекцијонице. У случајевима где санитарски инспектор дозволи болеснику да се код куће лечи, он га у исто време има једнако и у виду, и од времена на време наређује уклањање из куће заражених предмета, док са оздрављењем болесника не дође на ред и коначно

прање и коначно очишћење кућевно. А кад се болесник пошље у болницу, онда се само прибегава прању његових ствари. Одело се значи као „хитно“, и онда се још истог дана са прања враћа; а кад није хитно, онда се тако и значи, и онда се обично враћа сутра дан. Знак „хитно“ даје разумети, да болесник, или дотични укућанин, не може ни једну ноћ остати без свог одела, и ноћних покривача.

Кад се изда наредба, да се та и та кућа дезинфикује, онда прво дође полицијски чиновник, који прво одабере, тачно прегледа, напише и у књиге заведе, и прими све оне кућевне ствари, које се имају из куће уклонити и ван ње дезинфиковати; а за тим их стрпа у нарочиту *торбу* од мрнарског платна, и даде однети на општинским, тако званом, „санитарским колима.“ Звање тога полицијско-санитарског чиновника, који се зове „контролор“, скорашње је, и морало се завести, за то, да дотичне санитарске перионице не би постале, управо, *светске* перионице, за бесплатно прање и чишћење, и потребних и непотребних, артикала кућевних. А да не би после било спора око тога у каквом су стању те ствари (одело, рубље, простирке и т. д.), предате биле контролору, он мора то да забележи, и укућане на то да потпише. На тај се начин у напред зна: да је која одећа била читава, или поцепана, кад је у санитарску перионицу на прање и дезинфекцију отишла. Сам систем показао се као веома економичан; јер одмах прве године по увођењу овога контролора, просечни број комада, који је долазио на прање у општинске перионице, спао је са 61 на 45. Уштеда међу тим, од 25% значи приличну суму, кад се узме да у оне општинско-санитарске перионице оде на годину по 12,000 завежљаја! У округлим цифрама, то значи разлику између 720,000 и 540,000 комада послатих на прање, а што опет значи: да је свих 180,000 комада, које свесно, које несвесно, потурано општинској перионици.

За контролором долази одмах санитарски службеник дотичнога краја, који се зове „*колектор* и *фумигатор*“, јер су та два посла и имена спојена у једном лицу. Овај човек води прво бригу и надзор над општинским санитарским колима, и свакога дана издаје потребне наредбе њиховим кочијашима. Свакога јутра он и седа у кола поред кочијаша, носећи собом у нарочитом *фумигаторском* чанку потребну количину самлевена *сумпора*, и долази пред кућу која је већ у његову књигу забележена. Ушав у кућу, он прво нареди, да му се изда свеколико одело болнога, и све на чему је болесник лежао, а које је дан раније контролор обележио и издвојио; па кад то добије и у кола баца, он онда затвори сва врата и све излазе собне, односно кућевне, запали онај сумпор, прилепи на врата од болесничке собе штампан примерак упутстава и — *иде даље*. Просечан број кућа које се на овај начин преко дан обиђу износи 10 — од кола, а број прикупљених артикала 45 — што значи — да десет санитарских кола прикупе свакога дана до подне по 450 комада заражених одећа. Сама та кола санитарска тако су начињена, да кочијаш не мора ни да се креће са свога места, кад заражену робу прима. Он има само да тргне један федер на поклопцу од кола, и онда се сама отвори она страна у коју завежљај има да

се смести. На тај начин отклоњена је и опасност, која постоји, да се, приликом бацања заражених завежљаја у кола, не посеју клице заразе по самој улици.

После колектора и фумигатора долазе у заражену кућу *кремари*. Њихово је, да према упутствима која им издаду, окрече све оне зидове и плафоне, и собе и будаке, које је *инспекција* санитарска означила. И тако, у прошлој 1895-ој години, окађено је неких 8932, које соба, које ходника и долапа, а окречено 1564 собе и 1865 плафона, ходника и долапа.

Процес дезинфиковања рубља, одела и других артикала, као и место где се то врши, заслужује да се нарочито помене. Дакле, кад она кола санитарска дођу пред општинску перионицу са својим теретом, онда се сваки завежљај из истих извади, забележи, и своју *марку* добије. Тада се завежљај одрешу, и дотични артикли поделе у групе: простирке и сламњаче за себе, бело рубље за себе, а хаљине за себе. Онда се преко свију њих поспе хемијска солуција *бихлорида живе* (корозивни су-блмат) и пусти да их све добро пробије и покваси. Онда се шаљу на прање перућој *машини*, и на процед кроз хидро-екстракторе. За тим се донесу пред *пећи* које их добро осуше. У експедиционој соби скида се са комада стара марка, и меће нова, и онда се све завије у чисте чаршаве и шаље својој адреси. Једновремено са белом рубљем и оделом, пролази кроз своје чистилиште и сва криветска протирка, и душеци, и јоргани, и јастуци, и мадраце. За њих постоји нарочити *парни дезинфектор*, који их подвргава великоме парном притиску, а кад изађу одатле, и прођу кроз собу за хлађење, онда се поређају да се суше. Са *сламњачама* сиротих поступа се још радикалније, јер се из истих сва слама извади и у ватру баца, а опрана и дезинфикована навлака напуни свежом и чистом сламом. Што се покриваца, и у опште подних застирака тиче, оне се истресу и излупају у нарочитој машини, која све блато и прашину из њих избије; а за тим се добро очеткају и ветру изложе. Мале поњаве и кратке застирке, пролазе и кроз један плитак *валог* перионички. А када све буде готово, и очишћено, и опрано, и осушено, и дезинфиковано и спаковано, онда опет долазе она *санитарска кола*, и носе свакоме у најбољем реду — враћајући том приликом оне *чанке* са изгорелим сумпором из окађених соба.

Као слику велике промене у народном мишљењу о овој установи санитарској, нека нам је слободно констатовати факт: да исти свет, који је у години 1891 завео санитарске контролоре у интересу јавне му службе, да је он исти *оклевао* у почетку да се њима подвргне. Негде је то долазило отуда, што људи и њихове фамилије нерадо признају да под њиховим кровом има некакве заразе, и све некако да им је да сакрију такву истину од лекара и од санитета; негде се опет људи боје да се њихово рубље и одело у општинској перионици не помеша са туђим дровњима, те, у место да им однесу, а они им донесу болест у кућу; али онајчешће главна је побуда та: што сваки верује да ће сам, у својој кући, боље себе опрати него што ће га опрати општина. Саме *цифре*, које по овом предмету имамо, веома су поучне и красноречиве, јер оне гласе: У години 1865 дошло је на прање у општинске пери-

онице неких 29,489 артикала, а од 6653 случаја заразе. У 1869 спала је ова *цифра случајева* на 3389, али је број артикала за прање порастао на 39,515. У округлим бројевима овако је и стајала и расла *сразмера* на општинско прање предатих артикала; — у години 1865: 4; у 1869: 12; у 1880: 36; а у 1893: 61. Општа жеља за чистотом и дезинфекцијом постала је на овај начин већ и упадљива, и створила је потребу већ поменуто општинске контроле.

Прва општинска дезинфекцијоница и перионица подигнута је била у Септембру 1864 — на једном празном плацу у Високој улици, а по цену утрошка од неке 244 фунте стерлинга. Тада је било у тој перионици свега две прање. Али се убрзо покаже, да је предузеће недовољно, и у години 1871 отвори се нова и много већа перионица у *белведерској болници*, са свима модерним зградама, међу којима и једним *хидро-екстрактором* и једном *парном пећи за сушење*. Ну, и ово се покаже недовољно; и онда се у години 1883 подигне на истом земљишту, али сасвим одвојено од болнице, једна много већа радња. Ту је на саме зграде, које су покривале простор од неких 2500 квадратних јарда, отишло неких 2500 фуната стерлинга (62,500 динара), а на машинерију и осталу опрему свих 3000 фун. стерлинга (75,000 динара). И у години 1892 било је у тој радњи неких 12,000 засебних прања, а опрано скоро *три четвртине милијуна* разних артикала — не рачунајући у тај број постеље и застирке, које су такође биле предмет чишћења и дезинфиковања. Саме *соде* потрошено је у тој години неких 6962 фунте, *сапуна* 40,620, а воде 6,240,000 галона.

Пораштај глазговског становништва, проширење рејона, али нарочито зараза *великих богиња* у истој (1893) години доказа, да ни овај и оволики завод дезинфекцијони не може да подмири варошку потребу, и за то се исте године у Рокил-парку приступи зидању нове зграде, која буде у 1894 и довршена, и за употребу отворена. Сама зграда је заузела неких 3000 квадратних јарда, али је поред ње дато слободна простора заводу од неких 7000 квадратних јарда.

Најновији напретци у вештини дезинфиковања, као и у машинерији прања, поред нарочитог плана самих зграда, довели су ствар дотле: да очишћени и одлазећи артикли не могу ни у колико доћи у додир са артиклима који долазе на чишћење, на прање и дезинфекцију. Зграде су подељене у два реда кућа, од којих први ред обухвата три куће за становање, два склоништа за санитарска кола, штале за коње, за амове, и кров за сено и сламу. У други и главни ред долази: кућа у којој је смештена машинерија за прање, билетарница, дворница за дезинфекцију од колере и великих богиња, једно одељење за трешење поњаве, једна соба за кађење, једно мушко и једно женско купатило, кухиња, магацин, канцеларија, соба за умивање посетилика, четири сушионице, радионица, машинско одељење и казани. На западном крају зграде налази се једна нарочита *пећ* за сгоревање заражене сламе и вуне по постељама, па се на истој страни налази и ваздушни *прошелер*, који у једно исто време и односи пару и одржава сталну промају између изласка и уласка зграде, у коју једино заражени артикли могу доћи.

Једна ванредна згода у овом дезинфекцијоном заводу, то је тако звани *парни дезинфектор*, за чишћење криветских простирака, душека, јоргана, јастука, и других артикала, који се не могу подврћи обичном прању. Овај је апарат јајасте форме, има 12 стопа у дужину и шест у висину, — а тако је јако од гвожђа саграђен, да може да издржи парни притисак од 72 фунте на квадратни палац. У њ улазе заражени предмети, поређани у *котарице* од галвалисане жице гвоздене, — када се дотични отвор затвори, а *ваздушна празнина* створи, снагом једног јаког *избацивача* машинског. На овај начин-истер се сав ваздух, али не само из дотичног апарата, него и из сваке шушљине и ткања дотичних артикала; и онда може *пара*, кад се пусти, да пробије сваки кончић истих. За тим се пара и пусти под обичним притиском од 20 фуната на паромеру, а температура од 290° Фаренхајтових одржи над дотичним предметима, од двадесет до тридесет минута. Тада се одврне отвор, да пара пзађе, онај *избацивач* опет употреби да створи празнину, у коју сад улази *вreo* ваздух, из нарочитога грејача, и суши испарене артикле. С тим готови, врата се од апарата отворе, ствари изнесу и метну на под да се хладе И најзад, после овога, оне се шаљу у одређена одељења на паковање, одакле иду на експедицију и повраћају својој адреси.

РАД ОДБОРА ОПШТИНСКОГ

ВАНРЕДНИ САСТАНАК

1. децембра 1901 г.

Председавао председник општине београдске г. Милован Р. Маринковић. Присутствовали чланови суда: г.г. Владимир Лацковић и Драгутин Симић. Од одборника били: г.г. Ђорђе Соколовић, Дамњан Стојковић, Петар Новаковић, Атанасије Петровић, Спасо Илић, Манојло Кљидис, Младен Николић, Јован Илић, Б. Митић, Р. Драговић, Дим. Миланковић, Јанаћ М. Јанковић, Н. Спасић и М. Ј. Вожић. Деловођ, Мих. М. Марјановић.

(СВРШЕТАК)

Члан суда г. *Владимир Лацковић*, био је члан управе града па му је познато распоређивање стражара на службу. Кад се узме да ноћни стражари врше службу половина пре поноћи, а друга половина после поноћи и кад се има у виду број варошких улица и њихова дужина овај је број ноћних стражара недовољан. Стога је за то да се садањи број истих, ако се не може повећати, — онда остави онолики колики је. Не слаже се са гледиштем г. председника, да општина треба да има у својим рукама превентивну полицију, јер се томе не само противе политички разлози, но шта више општинска власт није у стању да је врши онако како треба према својој спорости. Сем тога кад би се општини београдској дало и руковање чуварима јавне безбедности, онда би она поред повећања садањег броја стражара требала и друге спремне органе, чиме би се ова позиција расхода општ. буџета морала куд и камо повећати. Није то само код нас да општина плаћа чуваре јавне безбедности а да њима рукује превентивна полиција. Тако је то и на страни. Што општина не рукује чуварима јавне безбедности већ их само плаћа то је за њу боље и она треба зато да захвали полицији, која јој тиме чини једну услугу.

Одборник г. *Ђорђе Милић* слаже се са предговорником и тражи да број ноћних стражара, ако се не може повећати, остане онолики колики је сада.

www.un Оdbорник г. Манојло Кљидис је за смањење броја ноћних стражара са разлога тога што се сада ноћни стражари употребљавају и за чување консулатских канцеларија у којима нико не обитава, док међу тим нема их онамо где их треба да буде. Па кад се исти употребљавају тамо где општина није дужна да води старање о јавној безбедности већ државна власт, онда значи да су они ноћни стражари, који се на то употребљавају излишни и да општина не треба у залуд на њихову плату да чини издатке.

По саслушању свега тога, — одбор је решио :

Да позиција бр. 70 расхода општинског буџета за 1902 годину гласи: по предлогу комисије „двеста педесет ноћних стражара сто осамдесет хиљада динара.“

VII

Продужен је претрес у појединостима пројекта расхода општ. буџета за 1902 г. и по прочитању сваке тачке посебице, — одбор је решио

Да се у општински буџет за 1902 годину ставе и следећи расходи:

II. Потребе:

1. Канцеларијске:

71. Материјал и монополисану хартију шест хиљада динара;
72. Разне потребе и претплате новина шест хиљада динара;
73. Штампачке плаката и објава хиљаду динара;
74. Редакција и штампа општинских новина шест хиљада динара;
75. Телефон за сва одељења шест стотина четрдесет динара.

2. Санитетске:

76. На дезинфекцију две хиљаде и пет стотина динара;
77. На лимфу и серум пет стотина динара;
78. Чистачке потребе две хиљаде дин.

3. Милостиња:

79. На ванбрану децу и сирочад тридесет хиљада динара;
80. На стараоца и сиротињу шест и пет хиљада динара;
81. Лекови за сиротињу шест хиљада динара;
82. Пензије изнемоглим општ. службеницима и породицама умр. општ. чиновника осам хиљада динара;
83. Помоћ о вежби сиротим војним обвезницима и њиховим породицама хиљаду и двеста динара.

VIII

Одборник г. Милушин Божић наводи, да је још у 1899 години поднео предлог да се оснује пензионски фонд чиновника и осталих општинских службеника. Да по томе његовом предлогу до данас није ништа решено и ако је раније у датим приликама ургирао решење истог предмета. Поред тога у 1896 године прописана је и уредба о томе па ни она није до сада уведена у живот.

До год се чиновници општински не осигурају за случај изнемоглости или старости, дотле ће општински послови рамати, јер друкчије ради онај који се нада, да ће на случај старости или изнемоглости имати пристојну потпору која му неће зависити од милости овога или онога, а друкчије ради онај који је уверен, да ће, ако вршећи службу онеспособи, спасти на општинску милостињу од десетак до двадесет динара, која му се сваког дана може укнудити. С тога предаже да се у општински буџет за 1902

годину унесе сума од десет хиљада динара „на име помоћи пензионском фонду чиновника и осталих службеника општине града Београда“, и да општински суд настане најозбиљније, да се раније прописана уредба о пензионском фонду и пензионовању чиновника и осталих службеника општине града Београда у колико се не може остварити поправи и у живот уведе још у току идуће године.

По саслушању тога и после обавештења председника односно поменутих уредбе, — одбор је једногласно решио:

Да се усвоји у свему овај предлог одборника г. Милутина Божића.

IX

Продужен је претрес у појединостима пројекта расхода општинског буџета за 1902 годину и по прочитању посебице сваке тачке, — одбор је решио:

Да се у општински буџет за 1902 годину ставе и ови расходи:

II. Потребе:

4. Оправке:

84. Зграда педесет хиљада динара;
85. Кантара пет стотина динара;
86. Чистачке потребе пет стотина дин.

5. Паркови:

87. Раденици и материјал петнаест хиљада динара;
88. Пет чувара три хиљаде и шест стотина динара;
89. Куповина семена и дрвећа две хиљаде динара;
90. Одржање алата сто педесет дин.

6. Огрев и осветљење:

91. Осветљење електриком три хиљаде динара;
92. Осветљење петролеумом хиљаду динара;
93. Огрев канцеларија десет хиљада динара.

7. Ошилаша дуга:

94. Управи фондова 80⁰ педесет хиљада динара;
95. Кланичном друштву 51² двадесет и шест хиљада четири стотине динара;
96. За употребу кланице тридесет и осам хиљада шест стотина динара;
97. За више заклату стоку по уговору десет хиљада динара;
98. Порезу држави дванаест хиљада динара;
99. Осигурање од пожара четири хиљаде динара.

Овде је прекинуто даље претресање с тим да се у идућој седници продижи.

X

За остале предмете стављене на дневни ред за данашњу седницу и то: молба Пере Јанковића, ревизора београдске царинарнице, због награде; молба Драгољуба К. Јовановића, пензионера, за накнаду штете; молба Петра Јовановића, деловође грађевинског одбора, да се призна за општинског инжењера; предлог председништва по предмету регулација „Грантовца“; молба Александра Марјановића, бив. општинског питомца, за повраћај издржавања и продужење претреса пројекта уредбе о трошарин града Београда, — одбор је решио:

Да се ставе на дневни ред за идућу седницу.

ВАНРЕДНИ САСТАНАК

3. децембра 1901 г.

Председавао председник општине г. Милован Р. Маринковић. Присутствовали чланови суда г.г. Владимир Лацковић и Драгутин Симић. Од одборника били: г.г. Ђ. Соколовић, Дамњан Стојковић, М. Савчић, Дим. Миланковић Јанаћ М. Јанковић, А. Н. Крсмановић, К. Н. Лазаревић, Мих. Михаиловић, Љуба Дојчиновић, Ђока Тошић Петар Цоваковић, Ив. Ивковић, Сп. Илић и Јов. Илић Деловођ, Мих. М. Марјановић.

I

Прочитан је записник одлука седнице држане првог децембра теж. године и примљен без измена.

II

По прочитању акта одељака Управе града Београда АБр. 11181, 11186 и 11196, начелства округа ужичког АБр. 11192, којима се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, — одбор је изјавио:

Да су му непознати: Милош Петровић, порески помоћник, Љубомир Софронијевић, лебарски момак, Мара Радићева, бив. служавка, Сидонија Јозепац — Јозепац, вешерка, Драгутин — Драгољуб Станковић, четкарски момак, Милутин Радосављевић, покућар, Ана, жена Ђорђа Илића погачара и Сава Поповић, тргов. помоћник и да је доброг владања и сиротног имовног стања Коста Делић, предудзимач.

III

Продужен је претрес у појединостима пројекта општинског буџета за 1902 годину и по прочитању сваке тачке посебице — одбор је решио:

Да се у општински буџет за 1902 годину ставе и следећи расходи:

8. Курије:

100. За варошки суд четири хиљаде и осам стотина динара;
101. За варошки квартал четири хиљаде двеста динара;
102. За дунавски квартал три хиљаде двеста четрдесет динара;
103. За палилулски квартал две хиљаде шест стотина четрдесет динара.
104. За пореско одељење пет хиљада четири стотине динара;
105. За стан ноћних стражара три хиљаде и шест стотина динара;
106. За дифтеричну болницу хиљаду девет стотина и двадесет динара.
107. За управно грађевинско одељење до 1. маја хиљаду динара;
108. За општинско грађевинско одељење до 1. маја хиљаду и пет стотина динара.

9. За пожарну чету:

109. Набавка пожарних ствари три хиљаде динара;
110. Сатлерске оправке возова две хиљаде и пет стотина динара;
111. Ковачко коларске оправке возова хиљаду и пет стотина динара;
112. Мазање прибора и трена пет стотина динара;
113. Лимарски и стакларски послови педесет динара;
114. Храна 42 коња и 6 ждребади петнаест хиљада динара;
115. Ков 42 коња хиљаду динара;
116. Набавка четири коња четири хиљаде динара.

10. Разне потроше:

117. Станарина 18. порезника по 50 динара десет хиљада и осам стотина динара;
 118. Дневнице поротника хиљаду дин.;
 119. Дневнице грађевинског одбора три хиљаде динара;
 120. За светковине две хиљаде и пет стотина динара;
 121. Одело пожарника и служитеља две хиљаде динара;
 122. За псеће марке три стотине динара;
 123. За утамањивање паса хиљаду и двеста динара;
 124. Кланичне потребе три хиљаде динара.

11. Особени трошкови:

125. Пензионем фонду чиновника и осталих службеника општине града Београда десет хиљада динара;
 126. Фонду сиротних великошколаца шест стотина динара;
 127. Фонду инвалидском за траву сто динара;
 128. Награда видованских темата шест стотина динара;
 129. Благочењање „Вука Караџића“ шест стотина динара;
 130. Друштву „Краљ Дечански“ хиљаду динара;
 131. Занатлијској школи сиротне деце хиљаду динара;
 132. Школи трговачке омладине пет стотина динара;
 133. Бакону дунавског краја седам стотина и двадесет динара;
 134. Народном позоришту три хиљаде и шест стотина динара.

IV

Председник чита позицију 134. расхода пројекта општинског буџета за 1902 годину која по пројекту гласи: „На грађење цркве Св. Александра Невског пет хиљада динара“ па предлаже да иста позиција гласи: „На ануитет зајма за грађење цркве Св. Александра Невског пет хиљада динара“ и да се иста сума споји са оном од 150000 динара на ануитет зајма за подизање школских зграда, па да се у идућој години закључи уједно зајам и за подизање ове цркве и школских зграда.

Одборник г. Јован Илчић слаже се са председником и жели да се и сума стављена у општински буџет за 1901 годину на грађење цркве Св. Александра Невског у колико у истој години није утрошена депонује приликом закључења општинских рачуна и употреби на ануитет зајма за подизање цркве.

Председник одговара да ће се по жељи г. Илчића учинити ако стање касе то буде дозвољавало и ако томе не буде стојала на путу каква законска сметња.

Одборник г. Димитрије Миленковић објашњава неодложну потребу подизање ове цркве, па налазећи да је сума од пет хиљада динара за наведену цел мала, — предлаже, да се на исту цел стави издадатак у десет хиљада динара.

Одборник г. Јован Илчић објашњава, да ова сума од 500. дин. није мала за навену цел, јер је иста довољна за годишњи ануитет потребног зајма за наведену цел, пошто сума за ануитет зајма зависи од рока исплате истог.

По саслушању свега тога, — одбор је решио:

Да се у општински буџет за 1902 годину стави издаатак на ануитет зајма за

грађење цркве Св. Александра Невског у пет хиљада динара. Да се ова сума споји са оном од 150000 динара на ануитет зајма за подизање школских зграда и да се за обе потребе закључи један потребан зајам у идућој години.

V

Продужен је претрес у појединостима пројекта општинског буџета за 1902 годину и по прочитању сваке тачке посебице, одбор је решио:

Да се у општински буџет за 1902 годину ставе и следећи расходи:

12. Разне потроше:

135. На ануитет зајма за грађење цркве Св. Александра Невског пет хиљада динара.

13. Ванредни трошкови:

136. Парничне и остале таксе хиљаду динара;
 137. Ванредни и непредвиђени трошкови шест хиљада динара.

B. Водовода:

1. Плаше:

138. Управник водовода девет хиљада динара;
 139. Инжињер помоћник управника четири хиљаде динара.

VI

Председник чита позицију 139 расхода пројекта општинског буџета за 1902 годину која по пројекту гласи: „Назорник свију машина и магацина три хиљаде и шест стотина динара.“

Одборник г. Јован Илчић види да је ово ново звање. Кад водовод има управника, инжињера помоћника управника, машинисту, његове помоћнике, надзорника водоводне мреже и магацина, онда не зна на шта ће му надзорник свију машина и магацина. Ако је управник водовода спречен другим пословима те му је немогуће, да свакодневно води надзор над особљем машина и магацина, онда му је ту помоћник, да га у томе по потреби замењује.

Председник објашњава да то није ново звање већ је само стављен други назив уместо „деловођа пробирнице,“ стављено је „надзорник свију машина и магацина,“ а пошто ће се сена општинској пробирници у будуће вршити оправке свију општинских возова, израда и оправка свију општинских алата и материјала за водовод, као и подкивање општинских коња, а сем тога, како општина има машинских инсталација и ван Белих вода, те ће посао лица, које ово место буде заузимало бити много разгранатији и пошто исти послови траже спремије лице, то је плата за исто лице повећана.

Овим се је питањем и одборска комисија најозбиљније бавила приликом састава пројекта општинског па је после дугог саветовања ставила на плату овог општинског службеника оволики издаатак. Најзад за општински суд није обавезно да сваком службенику да одмах плату колика је буџетом предвиђена. То је место за сада упражњено и општински суд приликом постављања лица за то место даће му испочетка мању плату па ако се доцније увиди, да исто по својој спреми и предузимљивости буде заслуживало већу плату он ће му исту повишавати. Изгледом на већу плату овај би општински службеник био потстицан на ревносније вршење службе.

Са наведенога моли одбор да ову позицију усвоји онако како ју је комисија предвидела.

Одборник г. Милош Савчић мисли да је комисију руководило да оволики издаатак на

плату овог општинског службеника стави, оно шта се у будуће на пробирници има радити.

Доиста, ако се то има у виду и ако се тиме постигне успех то место потребује стручног механичара и онда је предлог комисије потпуно оправдан. Што се тиче тога, да ли ће се истом лицу дати одмах онолика плата колика се буџетом предвиди или мања, то је ствар општинског суда. Налази да је предлог комисије оправдан и предлаже да се исти усвоји.

Одборник г. Димитрије Миленковић налази, да је исто место непотребно, кад има машиниста и њихових помоћника, и кад има магацина који рукују установама, а за надзор ту су управник и његов помоћник. Што се тиче надзора над пробирницом за то није нужно лице са овако великом платом, јер је за то место довољна ранија плата. Тражи да се иста позиција сведе на позицију стављену прошле године.

Одборник г. Јован Илчић наводи, да — и ако ово није ново звање већ му је други назив дат ипак налази да је предложени издаатак на плату овога општинског службеника и сувише велики, јер је то плата инжињера I класе а сем тога и приватни инжињери не могу редовно толики приход годишње истерати. Овај општински службеник спада у боље службенике и његова је дужност само да води надзор. С тога тражи, да се предложена сума на његову плату смањи на 2400 дин.

Одборник г. Милош Савчић наводи да је и комисији, кад је састављала пројект општинског буџета пало у очи звање помоћника управника па се је питала шта ће водоводу помоћник управника поред управника и толиких других службеника али се та потреба објашњавала проширењем водовода.

Председник објашњава, да је питање о помоћнику управника водовода решено још примањем у службу садањег управника водовода а и доцнијим решењем општинског одбора којим је на то место примио г. Кирила Савића, инжињера мин. грађевина. Општински је суд само извршио та решења одбора и ставио у буџет то звање са платом колика је одбором одређена. О томе овде не може бити више речи. Овде је сад реч о надзорнику свију машина и магацина. Ако одбор жели да се у општинској механичкој радионици ради све оно што је раније напоменуо и да се студа нада успеху онда треба да прими ову позицију по предлогу комисије. Не може се у напред на сигурно тврдити да ће бити великог успеха, али се истом може надати с тога, што је општина оправљајући своје водомере у овој својој установи успела да је оправка истих сада стаје само четири сребрна динара по комаду, док ју је оправка истих, кад ју је вршила фирма Шпанер у Бечу стајала по четрнаест златних динара од комада, не рачунајући ту експедицију и дангубљење око тога. Опет моли да се усвоји предлог комисије.

Одборник г. Милош Савчић објашњава да одбор кад је вршио избор управника водовода није хтео, да му управник буде лице које ће само водовод одржавати онакав какав је онда био, већ је желео, да се водовод прошири, а за то треба штудирања и испитивања. Да би управник водовода могао то радити и да би га ко у појављеном случају могао заступати предвиђено је и звање његовог помоћника, а исто је и раније постојало као инжињер за мрежу. Према томе о томе звању овде не може бити речи. Што се тиче звања надзорника свију машина и магацина, држи да ће то место бити једног спремног механичара и ако се хоће да општинска механичка радионица покаже успеха на оним пословима, за које се мисли, да се тамо раде онда лице које ће тамо водити надзор мора

бити довољно стручно и спремно, а стручност и спремност мора се и боље платити. Усваја плату овог службеника по пројекту комисије.

Одборник г. Јован Илчић. На говор председника о водомерима изјављује да је постигнути успех заслуга управника водовода, а не кога другог, јер је његова дужност да бира раднике за те послове, а надзорник машина и магацина неће вршити те послове лично, већ ће их вршити за то стручни радници, а он само водити надзор. Тражи да се на плату истог лица стави издатак у 2400 дин.

Председник ставља на решење ову позицију како по предлогу комисије тако и по предлогу одборника г. Илчића.

По извршењу тога, — одбор је решио:

Да се позиција расхода општинског буџета за 1902 г. на плату надзорника свију машина и магацина усвоји по пројекту, комисије.

VII

Продужен је претрес у појединостима пројекта општинског буџета за 1902 годину и по прочитању сваке тачке посебице, — одбор је решио:

Да се у општински буџет за 1902 годину ставе и ови расходи:

В. Водовод:

1. Плаше:

140. Надзорник свију машина и магацина три хиљаде и шест стотина динара;
141. Књиговођа две хиљаде и четири стотине динара;
142. Благајник две хиљаде динара;
143. Деловођа — ревизор пописа две хиљаде динара;
144. Извршилац хиљаду и осам стотина динара;
145. Два писара, 1440 и 1200, две хиљаде шест стотина и четрдесет динара;
146. Магационар хиљаду и пет стотина динара;
147. Контролори седам хиљада девет стотина и двадесет динара;
148. Два служитеља, 900 и 800, хиљаду и седам стотина динара;
149. Машиниста на Белим водама три хиљаде динара;
150. Два помоћника по 1500, три хиљаде динара;
151. Три ложача по 1080 три хиљаде шеста четрдесет динара;
152. Три чистача машина по 720 две хиљаде сто шест динара;
153. Два ноћна чувара хиљаду четири стотине четрдесет динара;
154. Надзорник мреже две хиљаде динара;
155. Помоћник хиљаду двеста динара;
156. Монтер за цеви и водомере хиљаду четири стотине четрдесет динара;
157. Ноћни чувар магацина седам стотина и двадесет динара.

2. Пошребе:

158. За угаљ и дрва, превоз угља и материјала педесет и осам хиљада динара;
159. Мазање свију машина седам хиљада и пет стотина динара;
160. Допуна материјала и алата петнаест хиљада динара;
161. Канцелариски и цртаћи материјал две хиљаде динара;
162. Осветлење зграда две хиљаде и пет стотина динара.

163. Оправке и одржање зграда две хиљаде динара.

VIII

Председник чита позицију 136 расхода пројекта општинског буџета за 1902 годину, која гласи: „Дневничари — радници тридесет хиљада динара.“

Одборник Димитрије Миленковић налази, да је оволика сума на ову потребу одвећ велика, те му изгледа да ту може бити неисправности. С тога пита председништво, да му одговори води ли ко надзор о томе, да ли сва она лица која раде на водоводу а плаћају се из ове позиције доиста раде у дане када им се дневница рачуна, као и да се извеснима не дају велике наднице.

Председник је одговорио, да поред тога, што он и чланови суда и кметови воде о томе контролу, раде то исто и месни рачуноспитачи, који су баш пре неколико дана изненада извршили контролу и нашли све исправно.

Члан суда г. Драгушин Симић налази да је контрола која се врши на досадашњи начин недовољна, јер месна контрола није спремна да води контролу и на техничким радовима. Али, како је у пројект новог закона који ће се донети за општину београдску унет и варошки савет, који ће се бирати из стручњака, који ће имати права а и дужност, да надзиравају над свима општинским пословима, то држи да ће се на тај начин осигурати контрола не само за ову општинску установу него и за остале. Тиме ће одпасти свака бојазан, да се како на овим тако и осталим општинским пословима не води надзор. С тога предлаже, да се усвоји сума, коју је комисија у пројект општинског буџета за 1902 годину унела на дневничаре — раднике за водовод.

Члан суда г. Владимир Лацковић не види, да је оволика сума на ову целу потребна, јер би према томе значило, да код водовода сваког дана изузев празника и недеље ради преко тридесет и неколико дневничара са најмањом дневницом од три динара, међу тим изгледа му то за немогуће, а и дневнице не треба да су веће од три динара. Налази да је на ту потребу довољна сума од 20000 дин. а на случај, да иста не буде довољна лако ће се одобрити потребни накнадни кредит. Предлаже да се на исту целу стави у буџет 20000 дин.

Председник објашњава да се је и комисија, која је састављала пројект општ. буџета дуго о томе саветовала најзад ставила на ову целу предложену суму налазећи да је то потребно, а у колико се не потроши остаће као уштеда. Водовод има моменталне потребе, које не трпе извршење разних формалности. Најзад може одбор ставити колику хоће суму на ту потребу, само ако она не буде довољна па услед тога буде повике не само ни управника водовода и општ. суд но и на одбор онда скида са себе одговорност, јер је одбор унео у буџет расходе које општ. суд није ставио, а овде хоће да смањи оно што суд налази а и комисија је нашла да је потребно. Свечано изјављује, да ће, ако на овоме месту остане и даље, у појављеном случају на ову потребу ако кредит од 20000 дин. не достане, а накнадни кредит још не буде одобрен чинити издатке ван кредита.

Одборник г. Милош Савчић је за кредит по предлогу комисије.

По саслушању тога, — одбор је решио:

Усваја се позиција 163-ће расхода пројекта општинског буџета за 1902 годину дневничари — радници тридесет хиљада динара. Да се иста сума унесе као

расход за наведену потребу у општ. буџет за 1902 год. по предлогу комисије.

XI

Продужен је претрес у појединостима пројекта општинског буџета за 1902 годину и по прочитању сваке тачке посебице, — одбор је решио:

Да се у општински буџет за 1902 годину ставе и ови расходи:

В. Водовод:

2. Пошребе:

164. Дневничари и радници тридесет хиљада динара;
165. Кирија управе водовода за четири месеца девет стотина динара;
166. Дијурине и непредвиђене потребе две хиљаде динара.

В. На основну наставу:

1. Плаше, повишице и додаци:

167. Плате и повишице учитеља-ца сто шест хиљада динара;
168. Допаци управитељима хиљаду и двеста динара;
169. Допаци за стан и огрев учитеља-ца тридесет и шест хиљада шест стотина динара;
170. Допатак деловођи школског одбора две стотине четрдесет динара;
171. Два школска лекара пет хиљада динара;
172. За заступнике оболелих учитеља-ца и једног сталног приправника за краћа времена две хиљаде динара.

2. Школске зграде и њихово одржавање:

173. Кирије за грађанске школе три хиљаде динара;
174. Кирије за основне школе дванајест хиљада динара;
175. Оправке и доправке школских зграда шест хиљада динара;
176. Увођење телефона и електричног осветљења хиљаду и двеста динара;
177. Уређење школских дворишта хиљаду динара;
178. На потпору забавишта три хиљаде динара.

3. Књижнице, училиа, уџбеници и друге ђачке пошребе:

179. За школске и ђачке књижнице две хиљаде динара;
180. За училиа (школски музеј) две хиљаде динара;
181. За материјал за мушки ручни рад хиљаду динара;
182. За материјал за женски ручни рад две хиљаде динара;
183. Набавка уџбеника и других потреба за све ђачке народних школа седамнаест хиљада динара;
184. Поклон књига о испитима хиљаду динара.

4. Намештај, канцеларијске и кућне пошребе:

185. Канцеларијски материјал за све школе и школски одбор хиљаду и пет стотина динара;
186. Ствари за наставу у школи, које се троше пет стотина динара;
187. Ствари за одржање чистоте хиљаду и двеста динара;

188. Школски намештај за нова одељења, као и замену старог неупотребљивог намештаја шест хиљада динара;

189. Намештај за грађанске школе хиљаду и две стотине динара;

190. За штампање објава и позивница сто динара.

5. Послуга:

191. Подвоз за вршење школског надзора три стотине и шесет динара;

192. Плата послужитеља осамнаест хиљада динара.

6. Огрев:

193. Огрев школа петнаест хиљада динара;

194. Два ложача две хиљаде динара;

195. Одржавање централног грејања пет стотина динара;

196. Чишћење димњака сто динара;

7. Благочеља:

197. Помоћ фондовима за одевање ђака хиљаду и две стотине динара;

198. Две награде учитељима за справе о васпитању двеста динара;

199. На помагање ђачких трпеза осам хиљада динара.

8. Непредвиђени трошкови:

200. За непредвиђене трошкове хиљаду динара;

201. Вишак прихода што преко расхода остаје да се употреби на отплату општинских дугова. Овде је прекинуто даље претресање с тим, да се у идућој седници продужи.

XI

Одборник г. Спаса Илић наводи, да је још ранијих година у одбору покренуто питање о томе, да се подејствује код осигуравајућих друштва, да општину помажу у издржавању пожарне чете. Налазећи да је то право, јер колико општина својом пожарном четом чини услуге грађанству толико више чини услуге осигуравајућим друштвима, пошто је у Београду готово свака зграда осигурана код истих друштва. Моли одбор да ту ствар узме у оцену и донесе потребну одлуку.

Председник изјављује да је та идеја врло добра, и да ће општински суд учинити најскорије шта је потребно за остварење исте у колико је могуће. Најзад ако ништа друго, а оно да осигуравајућа друштва помогну општини да може набавити најмодерније справе за гашење пожара. Наводи, како је општина са својом пожарном четом приликом скорашњег пожара на Чукарици на зградама извесне индустријске приватне установе учествовала при гашењу пожара и исти угушила ма да то није била дужна чинити, јер се исти пожар десио ван атара општине београдике.

Одборник г. Јован Илић пита, је ли општина за гашење истог пожара што год плаћено или најзад, јесу ли општински пожарници за то добили од сопственика какву награду.

Председник је одговорио, да није било ни једног ни другог.

По саслушању свега тога, — одбор је решио:

Да општински суд по овој представци одборника г. Илића учини корак о потребном код овдашњих осигуравајућих друштва.

X

За остале предмете стављене на дневни ред за данашњу седницу и то: молба Пере М. Јанковића, ревизора београдске царинарнице, због награде; молба Драгољуба К. Јовановића, пензионера за накнаду штете; молба Пере Јовановића, деловође грађевинског одбора да се призна за општ. инжињера; предлог председништва по предмету регулисања „Грантовца“; молба Александра Марјановића, бив. општ. питомца за повраћај издржавања и продужење претреса пројекта уредбе о трошарини града Београда, — одбор је решио:

Да се ставе на дневни ред за идућу седницу.

О Б Ј А В А

Суд општине београдске издаваће путем јавне усмене лицитације под закуп свој плац — **дрварски** — под бр. III, у бари Венецији, а за време од дана кад се исти испразни па до 1. Маја 1903 год.

Лицитација ова држаће се на дан 31. Децембра т. г. од 2 до 5 сати после подне пред или у кафани код Спужа на Сави.

Кауција се полаже при лицитацији у 200 динара у готовом новцу или у срп. држав. хартијама од вредности.

Ближи услови могу се видети у канцеларији економног одељења суда општинског сваког дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране суда општине београдске, 20. Децембра 1901. год., АБр. 11805, у Београду.

О Б Ј А В А

Пошто на више расписаних лицитација за издавање под закуп **права узимања и продавања цубока**, од стоке која се коље на општинској кланици, није било лицитаната, то ће се за издавање под закуп овог општинског права, поново на дан 30. Децембра тек. год. од 9 до 12 сати пре подне, држати јавна усмена лицитација у канцеларији економног одељења суда општинског.

Кауција 3000 динара у готовом новцу или у срп. држав. хартијама од вредности.

Ближи услови могу се видети у поменутој канцеларији сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране суда општине београдске, 21. Децембра 1901 год., АБр. 11749, у Београду.

О Г Л А С

Према одобрењу Г. Министра грађевина од 19. децембра т. г. Бр. 10.083 држаће Управа града Београда јавну усмену лицитацију у своме грађевинском одељењу на дан 31. децембра тек. год. у 11 часова пре подне за **оправку здања министарства финансија у Београду**.

Предрачунска је цена овога посла 6334 дин. и 78. пр. дин. а кауција полаже се у готовом новцу, вредећим папирима или интабулацији према закону.

Позивају се предузимачи да дођу и лицитирају.

Из канцеларије грађевинског одељења Управе града Београда 21. децембра 1901 год., у Београду. Г. № 2508.

О Б Ј А В А

Пошто ни на другој лицитацији држаној за издавање под закуп **преноса угља и осталих водоводних потреба на Беле воде** није било лицитаната, то ће суд општине београдске поново на дан 28. Децембра т. г. од 2 до 5 сати после подне држати јавну усмену лицитацију за издавање под закуп овог преноса.

Лицитација ова држаће се у канцеларији економног одељења суда општинског.

Кауција је 500 динара у готовом новцу или у срп. држав. хартијама од вредности.

Ближи услови могу се видети у поменутој канцеларији сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране суда општине београдске 5. Децембра 1901 год. АБр. 11258, у Београду.

О Б Ј А В А

Пошто на дан 1. Децембра тек. год. није било лицитаната, да би се могла извршити лицитација за издавање у концесију **права на пражњење нужника и помјара**, то ће суд општине београдске, поново на дан 29. Децембра тек. год. од 2 до 5 сати после подне држати јавну усмену лицитацију за издавање овог права у концесију.

Лицитација ова држаће се у канцеларији економног одељења суда општинског.

Кауција је 3000 динара у готовом новцу или у срп. држав. хартијама од вредности.

Ближи услови могу се видети у поменутој канцеларији сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране суда општине београдске 5. Децембра 1901 год., АБр. 11170, у Београду.

Грађанству београдском

Суду општинском представљено је да се често дешава, да поједини димничари који нису од одбора ово општинског избрати према правилима о уређењу еснафа димничарског за димничаре у Београду или нису помоћници ових, представљајући се за димничарске мајсторе за дотични квартал или њихове помоћнике, бесправно прегледају димњаке на варошким зградама и том их приликом разним предметима зацупавају чиме с једне стране излажу грађане штети, што морају да плаћају да им се димњаци услед тога чисте или пале, а с друге стране, доводе у сумњу исправност димничара за дотични квартал или његових помоћника при вршењу димничарског посла.

Да би се то избегло суд општине београдске позива београдске грађане, да ни под каквим условом ни једном димничарском мајстору или димничарском помоћнику, који нема при се би уверење од димничара за дотични квартал да је његов помоћник, не допуштају, да им прегледа и чисти димњаке.

Димничарима, који су на основу напред поменутих правила од одбора ово општинског избрати наређено је, да своје помоћнике легализују потребним уверењима.

Од одбора ово општинског избрати су раније за димничарске мајсторе у Београду и то:

1. За кварт варошки Ламберт Клузачек, старији;
2. За кварт теразијски Сима Бркић;
3. За кварт врачарски без Милоша Великог улице с обе стране од кафане Лондона до краја: Марија Алексић, удова;
4. За кварт палилулски Алекса Дебељевић;
5. За квартал дорђолски Риста Милишић,
6. За квартал савамалски са Милоша Великога улицом с обе стране од кафане Лондона до краја Ђорђе Дебељевић; и
7. За Топчидер и његов рејон Коста Васиљевић.

Сваки грађанин који примети какву неисправност код димничарског мајстора за дотични квартал или код његових помоћника при вршењу димничарског посла позива се да то одмах достави општинском суду, како би исти са дотичним димничаром надлежно поступио.

Пошто је ово у интересу грађанства, то се општински суд нада, да ће се оно радо одазвати овоме позиву суда ако не жели да носи рђаве последице од неуред-

ности димничара при вршењу димничарског посла.

Од суда општине београдске 10. новембра 1901 г., АБр. 10224, Београд.

ИЗВОД ИЗ ПРАВИЛА о уређењу еснафа димничарског

Члан 13.

Чишћење димњака вршиће се радним данима пре и после подне, и сваки без разлике дужан је допустити чишћење димњака.

Но ако је коме са извесних разлога не могућно допустити чишћење једнога дана, дужан је то без одлагања допустити другога дана у исто време.

Тако исто димничар је дужан следовати на сваки позив за чишћење димњака, а нарочито за случај пожара.

Члан 16.

За чишћење димњака плаћају се ове таксе:

- а) за чишћење димњака цилиндар без разлике на спрат . . . 0.40 динара
- б) за чишћење димњака простог . . . 0.20 динара
- в) за чишћење димњака простог на два спрата . . . 0.40 "
- г) за чишћење гвозденог шпархерда . . . 0.40 "

- д) за чишћење зиданог шпархерда . . . 0.40 "
- ђ) за чишћење зиданог шпархерда великог у гостионицама . . . 1.— дин.
- е) за чишћење фуруна с чунковима од два метра на више . . . 0.40 "
- ж) за чишћење фуруна с чунковима до два метра . . . 0.20 "
- з) за испаливање димњака . . . 1.50 дин.
- и) за чишћење типлова на пекарницама од типа . . . 0.20 "

Члан 17.

Таксе за чишћење димњака плаћају сопственици зграда, а за масе масени стараоци. Само у одсуству ових плаћају закупници (кирајџије).

Плаћање прописних такса обавезно је. У случају противљења, таксе ће наплатити полицијска власт без икаквог одлагања.

По наплати таксе димничар је дужан сваком без разлике издати признаницу, у којој мора бити назначено: колико је и каквих димњака очишћено, на чијој згради, колико је наплаћено и ког је дана чишћење вршено. На полеђини признанице морају бити одштампане таксе из члана 16. правила.

Признанице морају бити снабдевене оригиналним потписом мајстора, који у дотичном реону занат упражњава.

ОПШТИНА ГРАДА БЕОГРАДА

СТАЊЕ НА ДАН 30. НОВЕМБРА 1901 ГОД.

СТР.	РАЧУН	ОБРТ У НОВЕМБРУ		ОБРТ ОД 1. ЈАН. ДО 30. НОВ.		СТАЊЕ 30. НОВЕМБРА							
	Благајне	226933	02	200890	81	2253763	89	1883006	90	370756	99		
37	Вредећи артија					79018	—	100	—	78918	—		
75	Привремени издатака			68	—	54994	39	68	—	54926	39		
21	Грађења цркве дорђолске					57837	21			57837	21		
24	" калдрме из зајма					945749	85			945749	85		
28	" канализације					64303	68			64303	68		
39	" кеја					88961	61			88961	61		
40	" водовода					2855052	82			2855052	82		
38	Покретности					78771	64			78771	64		
38	Непокретности					5890347	50			5890347	50		
43	Регулационог фонда					372469	56			372469	56		
44	Управе фондова за фондове					33392	70			33392	70		
44	" " за регул. фонд					39583	70	39583	70				
34	Остава код Нар. Банке					7890000	—	6380000	—	1510000	—		
119	Дужника калдрме	14	54	1030	49	77938	63	6547	79	71390	84		
105	Дужника разни			5331	29	150299	23	38238	82	112060	41		
19	Дужника трошарине					299	65			299	65		
27	Фондова разни							228899	44		228899	44	
47	Фонда гробљанског					1084	32	199330	27		198245	95	
46	Кауција							1117	—		1117	—	
71	Пријема					6380000	—	7890000	—		1510000	—	
48	Текући код Упр. Фондова злато					25006	66	180217	11		155210	45	
137	" " " " сребро					11347	50	11347	50				
49	Текући код Н. Банке					139500	25	1658688	20		1519187	95	
104	Повериоца			4539	—	10660	17	72678	33		62018	16	
118	Главнице	10968	78	14	54	225235	77	8957039	54		8731803	77	
147	Буџета регулације	4000	—	197	98	101145	81	1813	99	99331	82		
142	" гробљанског	1135	93	4185	52	23298	50	53676	44		30377	94	
153	" прихода општ.	1210	—	106003	07	6569	15	973303	86		966734	71	
154	" расхода "	100036	01			1086003	26	7753	67	1078249	59		
151	" трошаринског	18439	50	116546	45	452013	07	1032478	70		580465	63	
152	Кредита	76069	37			221240	74			221240	74		
		438807	15	438807	15	29615889	26	29615889	26	13984061	—	13984061	—

9. Децембра 1901 год., Београд.

Главни Књиговођа
Милија Јовановић с. р.

Главни Благајник
Сп. К. Шуменковић с. р.

Председник општине
Милов. Р. Маринковић с. р.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГ СУДА

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ЗВАНИЧНИ ЛИСТ ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

Год. XIX.

ПОНЕДЕЉАК 31. ДЕЦЕМБРА 1901.

Број 48.

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉНО ЈЕДАН-ПУТ

ПРЕТПЛАТУ ВАЉА СЛАТИ УПУТНИЦОМ НА ОПШТИНСКИ СУД
А СВЕ КОРЕСПОНДЕНЦИЈЕ НА УРЕДНИКА

ЦЕНА:

За Србију на годину	6 динара
на пола године	3 "
За стране земље на годину	9 "

РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ

ГРАЂАНСТВУ БЕОГРАДСКОМ

По члану 55. закона о устројству општина и општинских власти на дан 31. Децембра 1901 године истиче двогодишњи рок службовања одборницима општине београдске и њиховим заменицима, који су изабрати на дан 31. Децембра 1899 године, и то: одборницима г. г. Атана-сију Петровићу, вишем контролору министарства војног, Васи Николићу, трговцу, Голубу С. Јанићу, трговцу, Давиду Були, трговцу, Захарији К. З. Поповићу, јувелиру, Јовану Илкићу, ви-шем архитекти министарства грађевина, Јанаћку М. Јанковићу, винарском трговцу, Кости Ла-заревевићу, бив. дуванџији, Кости Др. Ризнићу, трговцу, Манојлу Клидису, индустријалцу, Михаилу Михаиловићу, трговцу, Спаси Илићу, кафеџији; и заменицима: г. г. Благоју Милошевићу, бер-берину, Др. Воји М. Суботићу, млађем, лекару, Дамњану Стојковићу, хлебару и кафеџији, Ђорђу Митићу, мењачу, Ђоки Станојевићу, професору В. Школе, Јовану Петровићу, абаџији, Миленку Стефановићу, трговцу, Пери Новаковићу, трговцу и Сими Николићу, трговцу.

Одборници општине београдске г. г. Коста Главинић, професор Вел. Школе, Пера И. Јовановић, трговац и Светозар Милосављевић, државни саветник, који су изабрати на дан 28. Децембра 1900 године, нису се примили одборничке дужности већ су на исту поднели оставке у току ове године, које су им у своје време и уважене.

С тога се на место свију ових одборника и одборничких заменика имају изабрати нови одборници и одборнички заменици за општину београдску.

Суд општине београдске на основу решења одбора општинског од 18. Децембра 1901 год. АБр. 11645, а с погледом на прописе чл. 13. тач. 1. и чл. 21. закона о устројству општина и општинских власти, објављује,

ДА ЋЕ СЕ НА ДАН 20. ЈАНУАРА 1902. ГОДИНЕ

ДРЖАТИ

ОПШТИНСКИ ЗБОР

РАДИ ИЗБОРА

ПЕТНАЕСТ ОДБОРНИКА И ДЕВЕТ ОДБОРНИЧКИХ ЗАМЕНИКА

ЗА ОПШТИНУ БЕОГРАДСКУ

Ко може бити биран за одборника и одборничког заменика прописују чланови 58. и 59. закона о устројству општина и општинских власти.

Сваки гласач на збору даје свој глас лично (чл. 20. помен. закона).

На општинском збору имају право гласа сви пунолетни чланови општине који плаћају најмање потпуни грађански данак, који нису под туторством или старатељством, који нису под платом код другог у служби, или којима по прописима чл. 16. поменутог закона право гласања не би било одузето (чл. 14. зак. о устр. општ. и општ. власти).

Немају право гласања на општинском збору:

1. Они који су осуђени због злочинства, докле своја права не поврате, или кад су лишени грађанске части, за време пресудом одређено, као и они који су осуђени због престапа или иступа који човека бешчасте и јавни морал вређају, док не прође година дана од дана издржане казне;

2. Који се налазе под кривичним ислеђењем за дела под 1. наведена;

3. Који су пали под стециште за време док стециште траје, и док се не прогласе за невине;

4. Који су под полицијским надзором;

5. Ко у име пореза ништа не дугује осим текућег полгођа (чл. 16. поменутог закона).

Официри и војници стојеће војске не учествују у саветовању општинског збора (чл. 15. помен. закона).

Збор ће се држати у згради општинског суда. Збор за бирање почиње у 8 сати изјутра а бирачи могу долазити на збор тога дана ради бирања од 8 сати пре подне па до 12 сати у подне и од 2 сата па до 5 сати по подне, у које ће време престати пуштање бирача на биралиште, али ће се примити глас од свију оних који буду на биралиште дошли до 5 сати по подне.

Чим председник збора каже, да је збор започет, бирачи, ако их има двадесет, а ако нема, а оно чим се толико накупи, изабраће и придати председнику још два лица од гласача на збору за чланове бирачког одбора.

Од одбора придати су председнику збора за чланове бирачког одбора у смислу чл. 21. поменутог закона одборници г. г. Стојан Пајкић и Димитрије М. Ђорђевић, а њима за заменике заменици г. г. Богоје Јовановић и Ђока Тошић.

Извештавајући о овоме грађане београдске, суд општине београдске позива их да на збор дођу и испуне своју грађанску дужност.

СЕКРЕТАР,

АБр. 11.645

ПРЕДСЕДНИК
БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНЕ,**Мих. М. Марјановић** с. р.29. Децембра 1901. године
Београд.**Милобан Т. Маринковић** с. р.

РЕДОВНИ САСТАНАК 4. Децембра 1901 год.

Председавао председник општине г. Милован Р. Маринковић. Присутствовали чланови суда г. г. Владимир Лацковић и Драгутин Симић, Од одборника били г. г. Ђ. Соколовић, Дамњан Стојковић, Благоје Милошевић, Дим. Миленковић, Јанаћ М. Јанковић, Милутин Ј. Божић, Богоје Јовановић, Ђока Тошић, Р. Драговић, Ђ. Митић, Петар Новаковић, Спаса Илић, Младен Николић, Манојло Кљидис, Јов. Илкић и Миленко Стефановић.

I

Пошто је прочитан записник одлука седнице држане трећег децембра тек. године

Одборник г. Јован Илкић наводи, да је у прошлој седници тражио, да се пропише такса, која ће се наплаћивати у корист општинске касе за гашење пожара и то, да се иста такса има првенствено наплаћивати од дотичног друштва код кога је добро које се од пожара спасава осигурано, а на случај, да исто није осигурано онда да се иста такса наплаћује од сопственика тога добра. Да је одбор тај његов захтев примио, али да то у записник није уведено. Тражи да се записник одлука прошлог састанка у смислу напред изложеног допуни и исправи.

Одборник г. Милуштин Божић, налази да захтев одборника г. Јована Илкића, да се пропише такса у корист општ. касе за гашење пожара није оправдан у колико се тиче наплаћивања исте од сопственика запаљеног добра, јер није право, да дотични мора, претрпевши штету од пожара, — још и општини платити таксу за гашење.

Грађани већ плаћају у виду других дажбина ту таксу, јер се пожарна чета издржава из прихода општинских од тих дажбина. Што се тиче наплаћивања поменуте таксе од осигуравајућег друштва код кога је дотично добро које се гаси осигурано ту има смисла наплаћивати је, јер осигуравајућа друштва имају мање да плаћају у колико је пожар брже угушен и према томе осигурано добро оштећено. И кад општина својом пожарном четом користи осигуравајућим друштвима онда иста треба за то општини да плаћају таксу.

Председник општине објашњава, да је идеја одборника г. Илкића лепа, а у колико ће се иста моћи остварити то ће се видети. Општински ће суд ту ствар проучити и изнети одбору нацрт правила за наплаћивање исте таксе којом ће приликом одбор моћи да цени може ли се иста идеја остварити или не.

Моли одбор да усвоји записник прошлог састанка са изменом и допуном коју је тражио одборник г. Јован Илкић.

По саслушању тога, — одбор је решио:

Прима се записник одлука седнице држане трећег децембра тек. године са овом зменом и допуном коју је тражио одборник г. Јован Илкић.

II

Одборник г. Манојло Кљидис из вотираних позиција на отплату општинских дугова у 1902 години не види одакле ће се давати отплате за општински дуг код Народне Банке.

Председник је одговорио, да се је тај општински дуг ранијих година отплаћивао из вишка трошаринских прихода и да је у пројект општинског буџета за 1902 год. а имено у пројект трошаринског буџета стављено да се отплате општинског дуга Народној Бјанци у 1902 години дају из вишка трошаринског прихода за исту годину.

Одборник г. Милуштин Божић из прочитаног записника прошлог састанка види, да је у школски буџет за 1902 год. стављен расход од 360 дин. на подвоз за вршење школског надзорника. Пита ко ће примати тај новац.

Председник је одговорио да ће се тај новац издавати надзорнику народних школа за град Београд као накнада за издатке које чини на подвоз приликом вршења надзора. За то је школском одбору представио потребу школски надзорник и школски одбор је нашао, да је то доста потребно и ставио у школски буџет за то потребан издатак. И одборска комисија за састав пројекта општинског буџета за 1902 годину,

нашла је да је тај поступак школског одбора оправдан, те га је као такав и усвојила.

Одборник г. Манојло Кљидис као члан школског одбора, објашњава шта је комисију руководило, да овај издатак унесе у школски буџет.

Одборник г. Милуштин Божић налази да је неумесно и непотребно и на то чинити издатке тим пре кад у Београду скоро поред свију школа иду трамваји. Сем тога и остали државни службеници као инжињери и други немају дијурне кад врше службу у месту. Овим се само уводи у практику чињење једног излишног издатка.

По саслушању свега тога, — одбор је решио:

Да се пређе на дневни ред.

III

Приступљено је претресу пројекта буџета регулационог фонда општине града Београда за 1902 годину.

По читању позиције расхода пројекта истог буџета одбор је, — решио:

Да се у буџет регулационог фонда општине града Београда за 1902 годину стави следећи расход:

1. На исплату већ извршених и будућих регулација три стотине хиљада дин.

IV

Приступљено је претресу у појединостима буџета новог гробља општине града Београда за 1902 годину.

Одборник г. Димитрије Миленковић наводи, да се из истог пројекта види, да је за чување гробља повећан број чувара од једног на два, а сем тога стављено и издатак на храну паса за чување гробља у 150 дин. Налази да је то непотребно и предлаже, да се издатак на једног чувара више и храну паса као непотребни изоставе, у противном одваја мишљење. Даље наводи, да је ново гробље од како је за надзорника истог дошао садањи надзорник испод

сваке критике у погледу на уређење истог и одржавање чистоће на истом. Садањи надзорник гробља узео је на кредит из кога се плаћају раденици на гробљу, писара, који му није потребан; тражи да се расипање гробљанске имовине на тај начин отклони.

Председник објашњава шта је комисију руководило, да предложи ове расходе у буџету новог гробља. Изјављује, да не стоји навод одборника г. Миленковића, да је надзорник гробља узео писара на терет кредита за раденике; истиче дужност чувања и уређења гробља као и одржавање чистоће на истом изјављујући, да пристаје да се на то троши цео приход истог гробља пошто се према правилима новог гробља исти приход не може употребити ни на шта друго.

По саслушању тога и по прочитању сваке тачке посебице пројекта расхода буџета новог гробља општине града Београда за 1902 годину, — одбор је решио :

Да се у буџет новог гробља општине града Београда за 1902 годину ставе ови расходи :

I. Плате :

1. Благајник хиљаду динара;
2. Надзорник две хиљаде динара;
3. Зидари две хиљаде и пет стотина динара;
4. Осам гробара по 780 пет хиљада седам стотина и двадесет динара;
5. Чуvari гробља хиљаду шест стотина и осамдесет динара.

II. Пошробе :

6. Одржање парка и чистоће пет хиљада динара;
 7. Материјал за гробнице осам хиљада динара;
 8. Нумерисање гробова пет стотина динара;
 9. Набавка и оправка алата сто педесет динара;
 10. Огрев и осветлење три стотине динара;
 11. На сарану сиротиње хиљаду и пет стотина динара;
 12. Грађење и оправка путова две хиљаде динара;
 13. Штампање формулара и објава двеста динара;
 14. Одело зидара, гробара и чувара осам стотина динара;
 15. Храна паса сто педесет динара.
- Вишак прихода што преко расхода остаје да се употреби за увећање готовине гробљанске касе.

V

Одборник г. Милушин Божић наводи да су путови и стазе на гробљу у жалосном стању јер се за прављење истих употребљава ташмајдански песак. Тражи, да се у будуће за подизање путова и стаза на гробљу употребљава моравски песак или туцаник.

Председник изјављује да је и сам увидео ту незгоду и да ће општински суд предузети шта је потребно, да се у будуће за ову потребу употребљава моравски песак или туцаник.

По саслушању тога, — одбор је примио к знању ове изјаве одборника г. Божића и председника општине.

VI

Приступљено је претресу у појединостима пројекта буџета трошарине општине града Београда за 1902 годину.

Одборник г. Јанаћко Јанковић предлаже да се укине звање управника општинске трошарине па да дужност истог врши један од чланова суда без права на тантијему.

Одборник г. Дим. Миленковић потпомаже предлог одборника г. Јанковића.

Одборник г. Милушин Божић осудно је противан предлогу одборника г. Јанковића. Општина постављањем управника трошарине из лица ван општинског часништва може да чини већи избор. Поред тога законом су предвиђена два члана суда, који су заузети осталим општинским пословима. Тражи, да звање управника трошарине и даље остане.

Председник општине желео би да чује јаче разлоге за укидање звања управника општинске трошарине, јер разлог одборника г. Јанковића, да општина у том случају неће чинити издатак на тантијему управнику трошарине не може опстати. Ако општина хоће, да се трошарински приходи што ревносније наплаћују и умножавају она мора давати тантијему стављајући тиме у изглед управнику исте установе већу награду, у колико више та установа прихода донесе. Дакле питање је овде: је ли потребно, да том установом сем општинског суда непосредно управља ко или не. Ако то није потребно онда звање управника треба укинути, а ако је то потребно онда исто звање мора остати и не може никако исто заузимати ко од чланова суда, јер су они заузети осталим општинским пословима.

Вршење једне општинске службе на уштрб друге не може се никакo допустити. Укинути издатак на тантијему на уштрб прихода неумесно је. Налази да је звање управника трошарине по све потребно и да за укидање истог не може нико дати довољно разлога. Моли да се преко тога питања пређе на дневни ред.

Одборници г. г. Раденко Драговић и Миленко Стефановић слажу се са одборником г. Божићем и председником и траже, да се најекорије пропише уредба о трошарини града Београда.

Члан суда г. Драгушин Симић из пројекта буџета општинске трошарине за 1902 годину види, да су укинута звања шефа канцеларије и књиговодства и књиговође.

По његовом мишљењу звање шефа канцеларија и књиговодства по све је оправдано. Послови трошарински су многобројни и траже јаку и свакодневну контролу. Шеф канцеларија је потребан не само за администрацију у централи трошаринској, него и да наизменице са управником трошарине дању и ноћу води надзор над радом трошаринских службеника. Исто тако потребан је и књиговођа. Људи који данас заузимају те положаје од дужег су времена у трошаринској служби. Укидањем њихових места они ће остати на улици. Због уштеде од четири до пет хиљада динара на годину онемогућавати довољну контролу над службеницима трошаринским и отежавати службу изгубио би се приход од тридесет и више хиљада с једне стране, а с друге стране учинила би се неправда оним трошаринским службеницима који сада та места заузимају.

Предлаже да се поменута звања не укидају. Сем тога предлаже, да се петорици помоћника старешина, којима је у пројекту стављена плата по 960 дин.; повиси иста на 1080 дин. јер има позорника који имају плате преко хиљаду динара, па је незгодно да претпостављени имају мању плату од почињених а разлика би била само у 600 дин.

Одборник г. Борђе Мишић слаже се потпуно са предлогом члана суда г. Симића односно не укидања звања шефа канцеларија и књиговодства, јер налази, да управник трошарине не може и да води надзор над спољним особљем

и да надзирава над извршењем кријумчарских кривица у централи и вођењем администрације подручне му установе. Ако управник услед укидања звања шефа канцеларија буде онемогућен да води довољан надзор над спољним особљем онда ће општина изгубити најмање 36000 дин. прихода. Дакле с једне стране уштедети око три хиљаде динара а с друге стране изгубити приход од 36000 динара.

С тога предлаже да се усвоји захтев члана суда г. Симића.

Члан суда г. Драгушин Симић објашњава, да за извиђење кријумчарских кривица у управи трошаринској дежурају дано-ноћно трошарински службеници.

Председник општине изјављује, да ће се питање о потреби звања шефа канцеларија и књиговође решити решењем уредбе о трошарини града Београда. Што се тиче тога, да ли су та звања за сада потребна комисија је нашла да су непотребна из следећих разлога: звање шефа канцеларија уведено је на предлог бив. управника пок. Дамњановића и доиста док је он био управник то је звање било потребно с тога, што је он поред општинске службе имао и хонорарна звања у војсци. Будући управник општинске трошарине неће моћи да врши никакву другу службу сем трошаринске и онда му није потребан помоћник. Сем тога трошарински рачуни саставни су део општинских рачуна. Општинско књиговодство води целокупне општинске рачуне и књиге и онда је звање књиговође при управи трошарине апсолутно непотребно. Са наведенога моли, да се усвоји предлог комисије. Тражено повећање издатка на плату пет помоћника старешина усваја.

По саслушању свега тога и по прочитању сваке тачке посебице пројекта расхода буџета трошарине општине града Београда за 1902 годину, — одбор је решио :

Да се у буџет трошарине општине града Београда за 1902 годину ставе ови расходи :

I. Трошарински одсек :

1. Плате :

а. Управном особљу :

1. Управник четири хиљаде и осамдесет динара;
2. Благајник три хиљаде динара;
3. Контролор три хиљаде динара;
4. Хемичар-технолог три хиљаде дин.;
5. Статистичар хиљаду и шест стотина динара;
6. Писари и практиканти две хиљаде и четири стотине динара;
7. Послужитељ и кочијаш хиљаду четири стотине и четрдесет динара.

в. Спољном особљу :

8. На старешине: станица и магацина и то: четири по 2160, три по 1680 и три по 1440 осамнаест хиљада динара;
9. На контролоре спољне и то: четири по 2160 и четири по 1680 петнаест хиљада три стотине и шест динара;
10. На помоћнике старешина: пет по 1200 и пет по 1080 једанаест хиљада и четири стотине динара;
11. На магационаре и то: два по 1200 и два по 960 три хиљаде четири стотине и осамдесет динара;
12. На позорнике: коњанике и пешаке: четрдесет и осам хиљада шест стотина седамдесет и два динара.

в. Тантилема и хонорари :

13. Државни процент на царинарници 5% десет хиљада динара.

VII

Председник чита позицију 14. расхода пројекта буџета трошарине општине града Београда, за 1902 годину која гласи: „Управнику тантијема 0,50% од чистог прихода ван царинарнице пет хиљада динара.“

Одборник г. Манојло Кљидис предлаже, да се тантијема управнику трошарине рачуна тек ако приход трошарински пређе годишње милион динара. И то: на милијон динара прихода садањи процент а на суму преко милијона већи процент.

Одборник г. Милушин Божић не слаже се са предлогом одборника г. Кљидиса, јер општина нема тачне податке о ранијим трошаринским приходима, пошто су исти као што је познато крађени, те да би на основу тих података могла да стави потребну суму на тантијему управнику, ако г. Кљидис сматра да се иста тантијема има ручунати на чист приход.

Председник објашњава, да се предлог одборника г. Кљидиса, ако он сматра, да се ова тантијема има рачунати на чист приход не може усвојити с тога, што чист приход до сада није износио никад милијон динара.

Одборник г. Манојло Кљидис објашњава, да је он имао у виду бруто а не нето приход.

Одборник г. Јован Илкић предлаже, да се тантијема управнику трошарине рачуна овако: на суму од милијона динара бруто прихода три од хиљаде а на вишак бруто прихода преко милијон динара четири од хиљаде, или на чист приход до 75000 динара три од хиљаде, а на чист приход преко 75000 дин. четири од хиљаде.

Одборник г. Радеко Драговић налази да је тантијема управнику трошарине по досадањем проценту довољна и тражи да се усвоји сума на исту по предлогу комисије.

Одборник г. Милушин Божић предлаже, да ова буџетска позиција расхода гласи: „На графикацију управнику трошарине и осталом трошаринском особљу,“ а да се на ту цел унесе издатак у трошарински буџет за 1902 годину, у потребној суми колико одбор налази за сходно. Из ове суме би имао одбор да награђује не само управника него и остало трошаринско особље за ревностну службу, јер управник не врши наплату већ води надзор и управља а особље и ноћу и дању наплаћује трошарински приход.

Члан суда г. Владимир Лацковић налази, да је предлог одборника г. Божића врло уместан да сем управника трошарине има и особље трошаринско за ревностно вршење службе награду, пошто исто врши службу и ноћу и дању те је право, да за то буде и оно награђено, али је предлог г. Божића непотпун, јер г. Божић истим не прецизира особље коме би се, када и у коликом проценту издавала ова награда. Не налази даље за умесно, да се иста награда издаје појединим службеницима за ревностну службу, јер је врло тешко оценити ко заслужује ту награду.

По његовом мишљењу треба прецизније одредити, који од трошаринских службеника имају права на ову награду. Да би се све то и остало прецизирано предлаже, да се решење овога питања одложи за идућу седницу а да се избере једна комисија, у коју да уђе одборник г. Манојло Кљидис и још неколико господи одборника, којима је познато како се код других установа тантијема издаје, па да ово питање проучи и учини предлог за правилно решење истог.

Председник општине налази, да је оправдано потстицати особље на ревностну службу изгледом на награду и желео би да се та награда сразмерно према плати дели међу управника и остало

особље трошаринско, које на наплати трошаринских прихода ради.

Члан суда г. Драгушин Симић налази да је потпуно оправдано, да и остали службеници трошарински сем управника имају тантијему, само би ваљало прецизирати који ће од истих исту имати и у коликом проценту.

Одборник г. Манојло Кљидис налази, да би досадањи процент био мали ако би се усвојило да и осталим трошаринским службеници сем управника имају тантијему и то на чист приход.

Да је пак сасвим оправдано да и остали трошарински службеници сем управника имају тантијему то не може нико спорити. Да би се ова сума на тантијему управника и осталог особља трошаринског повећала предлаже да се тантијема рачуна у пет од хиљаде и то на бруто приход и са царинарнице, ако исти достигне и пређе годишње суму од милијон динара.

Одборник г. Милушин Божић предлаже, да поред управника има права на тантијему и екзекутивно особље, у које не треба да уђе особље које ради у централи сем управника.

Даље предлаже да се процент за тантијему повећа од пола од стотине на један од стотине и то на чист приход ван царинарнице.

Одборник г. Димитрије Миленковић слаже се са предлогом одборника г. Божића у томе, да сем управника има право на тантијему и екзекутивно особље. Ако се тако уради онда ће се одбити она најезда на место управника трошарине. Не слаже се у величини процента и предлаже процент у шест од хиљаде на чист приход и ван царинарнице. Ну да би се о тој ствари могло боље размислити и покренуто питање што правилније решило моли, да се решење истог одложи за идућу седницу.

Одборник г. Јован Илкић наводи, да је одборник г. Божић предложио да се тантијема управнику трошарине и дотичном трошаринском особљу рачуна са процентом један од сто на чист приход и ван царинарнице, а одборник г. Манојло Кљидис да се иста тантијема рачуна са процентом у пет од хиљаде на бруто трошарински приход и са царинарнице, ако исти приход достигне и пређе милијон динара. Предлаже да се усвоји предлог одборника г. Кљидиса а како ће се иста тантијема делити међу оне којима припада да се регулише уредбом о трошарини града Београда.

Председник објашњава, да овде треба у главном решити ова питања: 1, да ли да сем управника имају права на тантијему и остали службеници трошарински; 2, на који приход да им се иста рачуна; 3, да ли ће према томе досадањи проценат бити довољан ако се усвоји, да и остали службеници имају права на тантијему, као и 4, колика сума да се стави у трошарински буџет на ту цел за идућу годину. Остало би се имало све регулисати уредбом о трошарини града Београда.

Слаже се с тим, да сем управника имају права на тантијему и екзекутивни службеници општинске трошарине; да им се тантијема рачуна на бруто трошарински приход и са царинарнице, а са процентом пет од хиљаде и ако исти приход достигне и пређе суму од милијон динара, јер би рачунање тантијеме на нето приход стварало незгоде.

По саслушању свега тога, а пошто је председник ставио на решење сва четири напред истакнута питања, одбор је усвајајући предлоге одборника г. Милутина Божића и г. Манојла Кљидиса који се допуњавају, решио:

Да у 1902 години сем управника општинске трошарине има право на тантијему и екзекутивно особље управе општинске трошарине.

Да им се тантијема рачуна на бруто трошарински приход и са царинарнице а са процентом пет од хиљаде и ако исти приход достигне и пређе суму од милијон динара. Да се у расход буџета трошарине општине града Београда за 1902 годину стави издатак:

„Управнику и екзекутивном особљу тантијема на суму преко милијон динара бруто трошаринског прихода 5%“ а у суми колико буде изнела према буџету за исту годину утврђеној суми бруто трошаринског прихода, ну с тим да се иста тантијема рачуна при исплати на стварни приход а не на буџетом предвиђени.

Да се уредбом о трошарини града Београда регулише: када ће се, на који начин, у којој сразмери и којим трошаринским службеницима издавати тантијема. Овде је прекинут даљи претрес у појединостима пројекта буџета трошарине општине града Београда за 1902 годину с тим, да се у идућој седници продужи.

IX

За остале предмете стављене на дневни рад за данашњу седницу и то: молба Пере М. Јанковића, ревизора београдске царинарнице, због награде; молба Драгољуба К. Јовановића пензионера, за накнаду штете; молба Пере Јовановића, деловође грађевинског одбора да се призна за општинског инжињера; предлог председништва по предмету регулисања Грантовца; молба Александра Марјановића, бив. оншт. пијомца за повраћај издржавања; продужење претреса и пројекта уредбе о трошарини града Београда, — одбор је решио:

Да се ставе на дневни ред за идућу седницу.

О Б Ј А В А

Управи водовода потребна је већа количина разноврсног материјала за одржавање и проширење водовода и водоводне мреже у 1902 години.

Позивају се сви они, који су у могућности да испоручују управи водовода овај разноврсни материјал, да изволе доћи у канцеларију управе водовода — Мајор-Мишина ул. бр. 12 — те да виде из списка материјала, каквога и која ће количина овога требати, како би према томе могли поднети овој управи своје понуде — са ценама — о испоруци тога материјала.

Понуде подносиће се управи водовода у затвореним писмима.

Рок за подношење понуда до 15. Јануара 1902 г. закључно.

Из канцеларије управе водовода града Београда, 29. Децембра 1901 године, ВБр. 3187.